

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.656/2010/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a másodfokú eljárásban a Dr. H. Z. vezető jogtanácsos által képviselt MABISZ (címe) felperesnek, a Dr. Mosonyi Csaba ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe I. rendű és a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesek ellen megtérítési igény érvényesítése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2010. június 7-én meghozott 8.P.20.336/2009/19. számú ítélete ellen, az I. rendű alperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - a 2011. február 17. napján megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helyben hagyja azzal, hogy az államnak megtérítendő illeték összege helyesen: 833 000 (Nyolcszázharmincháromezer) Ft.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 50 000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I. rendű és II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 13 882 346 Ft-ot, annak a 2009. február 24-től járó - az ítélet rendelkező részében meghatározott mértékű - kamatát és 500 000 Ft perköltséget, az államnak „erre irányuló felhívásra” egyetemlegesen 839 000 Ft illetéket.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint 2003. június 1-jén belterületén az I. rendű alperes által üzemeltetett "y" forgalmi rendszámú személygépkocsival a II. rendű alperes ittás állapotban balesetet okozott. A Városi Bíróság a 4.B.1477/2003/27. számú,

2005. június 20-án jogerős ítéletével a II. rendű alperes felelősségét megállapította, maradandó fogyatékoságot és súlyos egészségromlást okozó ittas járművezetés bűntettében.

A I. rendű alperes nem rendelkezett érvényes gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéssel. Ezért a balesetben részes vétlen, **"w"** forgalmi rendszámú személygépkocsit vezető - a perben nem álló - **Sz.T-né** és házastársa, **Sz. T. b-i** lakosok károsultak kárát a I.rendű felperes térítette meg: részükre 13 882 318 Ft-ot fizetett ki.

A felperes a keresetében a károsultaknak megfizetett 13 862 346 Ft, valamint a kárfelvételt végző **"A"** Rt. részére kifizetett 20 000 Ft, továbbá 100 000 Ft kezelési költség, mindösszesen 13 982 346 Ft és annak 2009. február 24-től járó késedelmi kamatai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Követelését a károsultat kielégítő Kártalanítási Számla - a káreseménykor hatályban volt - 171/2000. (X. 13.) Korm. rendelet 10.§ (6) bekezdésében és az 1. számú melléklete 9. § (1) bekezdés a) és c) pont, valamint (2) bekezdésében megállapított megtérítési igényére alapította.

Részletező kereseti állítása szerint a felperes az **"w"** forgalmi rendszámú személygépkocsi totálkára miatt gépjárműkárként a tulajdonosnak összesen 2 128 611 Ft-ot; egyezségi megállapodás alapján **Sz.T-nének** 3 700 000 Ft nem vagyoni kártérítést, továbbá részére 5 havi gondozási, 9 havi „férj-gondozási”, 5 havi közlekedési, 4 havi telefon, 5 havi gyógyszerköltség, illetve gyógyászati segédeszköz, háztartási és házkörüli kisegítő munka, kórházi látogatás költségei, valamint fodrász-, pedikűr-, manikűr- költség címén összesen (kamatokkal) 694 731 Ft-ot fizetett. Ezeken kívül havi 57 000 Ft járadék figyelembevételével 21 hónapra 1 197 000 Ft egyösszegű járadék, az után 85 004 Ft kamat, mindösszesen 1 282 004 Ft kifizetést teljesített, és egyezség alapján járadék megváltási tőke címén 6 000 000 Ft-ot térített, továbbá az **"A"** Biztosítónak szemledíjként és orvosszakértői díjként 10-10 000 Ft-ot fizetett ki

Az I. rendű alperes elsődlegesen jogalap hiányában a kereset teljes elutasítását kérte. Másodlagosan - a jogalap fennállta esetén - az összegszerűség vitatása miatt a 7 785 361 Ft összegű követelést meghaladó részében. Védekezésében arra hivatkozott, hogy noha a hatályos 2009. évi LXII. törvényt visszaható hatály hiányában a jelen ügyben még nem kell alkalmazni, annak azonban a 3.§-a 7. pontjában megfogalmazott értelmező rendelkezése a jelen per eldöntésével kapcsolatban a bíróságnak eligazítást adhat. Az említett törvényhely a fedezetlenségi díj fogalmát határozza meg, kimondva, hogy az adott gépjármű vonatkozásában az üzemben tartó biztosítási kötelezettségének - a szünetelés időtartamának, valamint az üzemben tartó önhibáján kívül eső, hitelt érdemlően igazolt okból bekövetkező díj-nemfizetés időtartamának kivételével - díjfizetés hiányában kockázatviselés nélküli időtartamra a Kártalanítási Számla kezelőjét megillető, általa meghatározott díjtarifa alapján utólagosan megállapított díj. Álláspontja szerint e törvényhely helyes értelme az, hogy az üzemben tartót önhibáján kívül eső károkozás esetében, valamint a díj nemfizetés időtartamára csak a meghatározott biztosítási díj-fizetési kötelezettség terheli.

Állította, hogy a káresemény időpontjában munkavégzés céljából külföldön tartózkodott, a gépkocsiját ezért idehaza nem használta és emiatt nem fizette be erre az időre a gépkocsi kötelező felelősségbiztosítási díját sem. A járművet a baleset időpontjában a II. rendű alperes az engedélye nélkül használta. Mindezekre tekintettel a baleset okozásában vétlen díj-nemfizetőnek minősül, amelynek következtében csak a meghatározott biztosítási

díjfizetési kötelezettség terheli, így a felperes részére a károsultaknak megfizetett kártérítést a Ptk. 345. §-a alapján a tényleges károkozónak, a II. rendű alperesnek kell megtérítenie.

A jogalap fennállása esetén nem vitatta a felperes megtérítési igényét a gépjárműkárként kifizetett 2 128 611 Ft-ra, a szemledíjként megfizetett 10 000 Ft-ra. Az ezen felüli kifizetései miatt a felperes megtérítési keresetének 288 750 Ft-ot meghaladó részében az elutasítását kérte.

Havi 34 000 Ft járadék-megállapítást tartott elfogadhatónak, és ennek megfelelően a felperes által figyelembe vett 21 hónapra járadékként (21 hó x 34 000 Ft/hó) összesen 714 000 Ft megtérítése iránti igényt tartott megalapozottnak. A járadékmegváltás összegét maximálisan 3 600 000 Ft-ban tartotta elfogadhatónak.

A **Sz.T-né**nak fizetett 3 700 000 Ft nem vagyoni kártérítés helyett a felperes részére maximálisan 1 000 000 Ft összeg megtérítése iránti követelést tartotta indokoltnak.

A II. r. alperes vitatta azt, hogy a felperes által megállapított és kifizetett nem vagyoni kártérítés, illetve járadék összege megalapozott, illetve összecszerűségében helytálló volt.

Az I. rendű alperes vitatta az egyetemleges kötelezés iránti kereseti igény megalapozottságát is és e helyett az alpereseket csak a Ptk. 344. §-a szerint, a felróhatóságuk arányában megállapított kártérítési felelősségüknek megfelelően találta marasztalhatónak.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adó döntése indokaként a jogalappal összefüggésben kifejtette, hogy a káresemény időpontjára tekintettel az adott ügyben még alkalmazandó „A gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról” szóló 171/2000. (X. 13.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a (1) bekezdésének és 9. §-a (2) bekezdésének rendelkezései szerint az okozott kárért a gépjármű üzemeltetőjének a felelősségét (és pedig függetlenül attól, hogy a kárt ő maga okozta-e, azaz ő vezette a gépjárművet, vagy más személy) az érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződés hiánya alapozza meg. Az adott esetben a balesetet okozó **„y”** forgalmi rendszámú gépjármű üzemeltetője az I. rendű alperes volt, aki a baleset időpontjában a gépjárműre kötelező felelősségbiztosítási szerződéssel nem rendelkezett. Ebből következően annak a kárnak a megtérítését - amelyet a Kártalanítási Számla kezelőjeként - a károsult részére megfizetett, a felperes az R. alapján az I. rendű alperestől alappal igényelte. Miután a II. rendű alperes a kár megtérítéséért az R. 1. számú melléklet 9. §-a (1) bekezdésének a)-c) pontján alapuló, a (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel fennálló felelősségét nem vitatta, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a károkozónak a károsulttal szembeni egyetemleges felelősségét megállapító Ptk. 344.§ (1) bekezdésének az adott esetben való alkalmazására lehetőség volt.

A jogalapjában megalapozott felperesi megtérítési kereset összecszerűségét vitató alperesi ellenkérelmeket az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak. Ítéletének ezzel kapcsolatos indokolása szerint az I. rendű alperes az összecszerűség tekintetében kialakított álláspontja bizonyítására kérelmet, indítványt nem terjesztett elő. A II. rendű alperes indítványozta ugyan igazságügyi orvos-szakértő kirendelését arra vonatkozóan, hogy **Sz.T-né** milyen sérüléseket szenvedett a baleset során és hogy sérülései maradandó munkaképesség-

csökkenést eredményeztek-e, illetőleg munkaképesség-csökkenésének mértéke helyreállítható-e (ezáltal a részére kifizetett nem vagyoni kártérítés, valamint járadék kártérítés összege megalapozott-e), azonban az igazságügyi szakértő várható költségeinek előlegezését a bíróság felhívása - és a költségkedvezményben nem részesítése - ellenére nem vállalta, ezért a bíróság az orvos-szakértői bizonyítás elrendelését mellőzte.

Az így rendelkezése álló adatok alapján pedig az álláspontja az volt, hogy a felperes által követelt, a károsultaknak bizonyítottan kifizetett 13 882 346 Ft nem eltúlzott.

A felperes által csatolt - **dr. D. L.** igazságügyi orvos-szakértő által készített, aggálytalannak tartott - szakvélemény alapján megállapította, hogy **Sz.T-né** balesetben elszenvedett sérülései - az orvos-szakértő által megvizsgált, kialakult állapotában - maradandó egészségkárosodást okoztak, munkaképességét 60%-ban elvesztette. Elsősorban a baloldali felső végtag túlsúlyú bénulása miatt gépkocsivezetésre alkalmatlan, fizikai munkavégzésre sem alkalmas, önmaga teljes körű ellátására ereje megfeszítésével képes csak. A sérülés következménye esztétikai szempontból is jól látható. Nevezett korábban nyugdíj mellett 4 órás állásban volt, édesanyjának besegített. Ebben a tevékenységében a baleset következményei jelentősen korlátozzák, ugyanígy a házimunkákban is. Nehezebb háztartási, házkörüli munkákat nem tudja elvégezni, de a könnyebb munkákat ereje megfeszítésével végzi. Elsősorban a bal kezének kisizmaiban izomgörcsök jelentkeznek. Gyógytorna-kezelését otthon folytatja, állapotának szintentartása érdekében havi rendszerességgel gyógymasször jár hozzá, valamint nyáron vízitornára jár, téli időszakban pedig masszázst alkalmaznak nála.

A periratokhoz csatolt, 2005. október 3-án készült környezettanulmányra hivatkozva megállapította, hogy **Sz.T-né** (aki korkedvezménnyel 1996. óta nyugdíjas) nyugdíjasként a balesetet megelőzően heti 20 órában állt alkalmazásban a **H. Ny.** Rt-nél, a nyugdíj előtti munkakörének megfelelően munkaügyi, bér, TB előadóként. Díjazása a mindenkori minimálbér 50%-ának felelt meg, férjének gondozásán kívül édesanyja gondozását is ellátta. A baleset előtt férjével rendszeresen látogatták barátaikat, rokonaikat, távollévő gyermekeiket is, rendezvényekre jártak, kirándultak, utaztak. A baleset után mozgásterük beszűkült, a feleség kisebb, finomabb mozgásokat nem igénylő munkákat mankóval, nehezebben, lassabban, „ereje megfeszítésével” tudja elvégezni. Az egyéb háztartási, házkörüli-, bevásárlási feladatok elvégzésében azonban segítségre szorul, így más személy gondozására is. Gépkocsi vezetésére, fizikai munka végzésére nem alkalmas, önmagát is nehezen tudja ellátni.

Ezeket a tényeket és körülményeket mérlegelve úgy ítélte meg, hogy az egyezségi megállapodás alapján a felperes által a **Sz.T-né** részére kifizetett 3 700 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés nem volt eltúlzott, az arányban állt az általa elszenvedett sérüléssel és alkalmas volt a megváltozott életkörülményei miatt őt ért hátrányok enyhítésére. Indokolt volt a járadék egyösszegű megváltása címén a nem vagyoni kártérítésen felül a károsult részére további 6 000 000 Ft megfizetése is. A Kárrendezési Számla terhére a felperes által a károsultaknak megfizetett egyéb tételek vonatkozásában pedig az alperesek a kifizetés tényét nem vitatták, a teljesített kártérítési igények megalapozottságát kifogásoló állításaikat azonban - a szükséges bizonyítás elmaradása miatt - nem bizonyították.

Rámutatott arra is, hogy a közúti baleset bekövetkezésének időpontja (2003. június 1.) és az erre irányuló II. rendű alperesi bizonyítási indítvány előterjesztésének időpontja (2009.

november 12.) között eltelt hat év miatt már nem lehetett volna olyan pontossággal megválaszolni a II. rendű alperes által az igazságügyi szakértőnek felteendő kérdéseket, mint ahogyan arra korábban a szakértő véleményének elkészítésekor lehetőség volt.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes fellebbezett. Elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, másodlatosan a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására kötelezését.

Eljárásjogi és anyagi jogi szabálysértésre egyaránt hivatkozott.

Eljárási szabálysértésként jelölte meg, hogy a felperes egyetlen tárgyaláson sem vett részt és nem kérte a távollétében történő megtartását, amely magatartás egyaránt sérti a polgári peres eljárás során kötelezően érvényesítendő jóhiszeműség, közvetlenség és a per tisztességes határidőn belül történő lefolytatásához való jog elvét.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntése az I. r. alperest marasztaló részében anyagi jogi szempontból megalapozatlan. A fellebbezésében is megismételte, hogy a felperes I. r. alperessel szembeni követelésének nincs jogalapja. Ezzel kapcsolatos érvelése szerint a felperes az I. r. alperessel szemben kártérítési igényt alappal nem érvényesíthet, mert a közlekedési balesettel okozott kárért nincs deliktuális felelőssége, figyelemmel arra is, hogy a gépjárművek üzemeltetőire vonatkozó fokozott veszéllyel járó tevékenységre irányadó kártérítési szabályok szerint a felelősség alól mentesül, mivel bizonyította, külföldön tartózkodása során a tulajdonát képező gépjárművet volt házasátársa önkényesen (jogtalanul) elvette és azt a II. r. alperesnek - aki a kárt ténylegesen okozta - jogosulatlanul átengedte. Ennélfogva a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenységen kívül eső, elháríthatatlan ok idézte elő, a károkozó magatartásához vezető oksági láncolat a gépjármű önkényes elvételével megszakadt.

Hivatkozott arra is, hogy a kárt okozott gépjármű üzemeltetőjeként - a perbeli káresemény időpontjában már hatályban volt - „A gépjárművek felelősségbiztosításáról” szóló 4. számú, Európai Unió Irányelv szerint (a jelenleg hatályos 2009. évi LXII. törvény 3.§-ával már a hazai jog szerint is azonosan szabályozva deliktuális felelősség hiányában, díj nemfizetése miatt a biztosítási szerződés megszegésére tekintettel kizárólag fedezetlenségi díj megfizetésére kötelezhető.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

Az ítélet fellebbezés hiányában - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint - nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperesre vonatkozó rendelkezéseit.

Az I. rendű alperes fellebbezését az ítélet alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálása szempontjából a tényállást - a bizonyítási szabályok helyes alkalmazásával és a bizonyítási teher megfelelő telepítésével - helytállóan állapította meg és abból helyes jogi indokolással alátámasztott, megalapozott jogi következtetésre jutott, amivel az ítélet is egyetértett.

Az I. rendű alperes az ítélet megváltoztatása és az ellene irányuló kereset teljes elutasítása iránti elsődleges fellebbezésében lényegében az elsőfokú bíróság előtt előadott védekezését ismételte meg, nevezetesen azt, hogy az adott tényállás mellett a felperes az

I. rendű alperessel szemben előterjesztett megtérítési igényének hiányzik a jogalapja, kizárólag fedezetlenségi díj megfizetése lenne követelhető.

A kereseti követelés jogalapja tekintetében a fellebbezés érveivel szemben az ítélet tábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját.

A Kártalanítási Számla kötelező felelősségbiztosítási szerződéssel nem rendelkező károkozó elleni megtérítési igényének érvényesítése iránti kereset nem kártérítési kereset. A kártalanítási szervezet a megtérítési igényét nem a Ptk. szabályai szerint, hanem külön jogszabály rendelkezései alapján érvényesítheti. A felperes megtérítési igényének elbírálására e külön jogszabály rendelkezései az irányadók. A perbeli jogvita elbírálásánál helyesen alkalmazta ezért az elsőfokú bíróság a felperes megtérítési igényének keletkezésekor (a perbeli baleset időpontjában) hatályban volt, „A gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról” szóló 171/2000. (X. 13.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) rendelkezéseit.

Az R. - elsőfokú ítéletben is idézett - 2. §-a (1) bekezdése értelmében minden magyarországi telephelyű gépjármű üzemeltetője köteles a gépjármű üzemeltetése során okozott károk fedezetére - törvényben meghatározott összeghatárig - felelősségbiztosítási szerződést kötni, és a szerződést folyamatos díjfizetéssel hatályban tartani. A gépjármű a Magyar Köztársaság területén kizárólag ezen feltételek fennállása esetén üzemeltethető.

Az R. 3. §-a (1) bekezdése szerint e kötelezettség a mindenkor üzemeltetőt a gépjármű hatósági jelzésekkel való ellátásának időpontjától a gépjármű forgalomból való végleges kivonásáig terheli, kivéve a szüneteltetés időtartamát.

Az R. alkalmazásában - az 1. §-a b) pontja szerint - üzemeltető: a gépjármű tulajdonosa vagy a telephely szerinti ország hatóságai által kibocsátott okiratban bejegyzett üzemeltetője, míg a d) pont alapján a biztosított: a gépjármű üzemeltetője és vezetője. Az alkalmazandó jogszabályhelyként az elsőfokú bíróság részéről szintén helyesen felhívott R. 7. §-ának (3) bekezdése szerint a biztosító vagy a Kártalanítási Számla kezelője - a 6. és 10. §-ban foglaltak szerint - a károsult követelését akkor is köteles kielégíteni, ha a károkozó üzemeltetővel a biztosítási szerződés nem jött létre vagy megszűnt. A 9. § (2) bekezdése értelmében pedig a károsult a biztosítási szerződéssel nem rendelkező üzemeltető gépjárműve által vagy az ismeretlen gépjárművel a Magyar Köztársaság területén okozott kárának megtérítése iránti igényét - az e rendeletben foglaltak alapján - a Kártalanítási Számla kezelőjével szemben is érvényesítheti. Az R. 10. §-ának (7) bekezdése alapján a Kártalanítási Számla kezelője a károsult követelésének kielégítésével kapcsolatban felmerült összes ráfordítása és költsége megtérítését követelheti a biztosítással nem rendelkező üzemeltetőtől. Ennek érdekében az R. 7. §-a (3) bekezdésének második mondata feljogosítja a Kártalanítási Számla kezelőjét, hogy az e rendeletben foglalt feladatok ellátása érdekében pert indíthat.

A jelen jogvitában irányadó fenti jogszabályi rendelkezésekből következően a hatóság által kiadott "y" forgalmi rendszámmal rendelkező gépjárműre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés megkötésének, illetőleg folyamatos hatályban tartásának kötelezettsége az I. rendű alperest terhelte. Ennek elmulasztása volt az a magatartás, amely a vétlen károsulttal szemben a felperes szolgáltatási kötelezettségét megalapozta (miként azt helyesen az elsőfokú bíróság is megállapította), majd annak teljesítését követően az I.

rendű alperes megtérítési kötelezettségét kiváltotta. A felperes tehát nem a károsult jogán, a fokozott veszéllyel járó tevékenység szabályai alapján, hanem az R. 10. §-ának (7) bekezdésében meghatározott jogalapon érvényesíthetett igényt az I. rendű alperessel szemben. E megtérítési kötelezettség szempontjából ezért az I. rendű alperes részéről fellebbezésében hivatkozott, a fokozott veszéllyel járó tevékenységért való felelősség szabályai közömbösek.

„A kötelező gépjármű felelősségbiztosításról” szóló hatályos 2009. évi LXXII. törvény rendelkezései a jelen perben még nem alkalmazhatók, az ítéletábra az alperes fellebbezésének a fedezetlenségi díjjal és annak megfizetési kötelezettségeivel kapcsolatos okfejtéseivel szemben csupán megjegyzi az alábbiakat:

A 2009. évi LXXII. törvény 3. §-ának 7. pontja - az értelmező rendelkezések között - határozza meg a fedezetlenségi díj fogalmát. Ebből, valamint a fedezetlenségi díj megfizetésére vonatkozó szabályokat tartalmazó 22. § rendelkezéseiből is egyértelműen, az ahhoz fűzött miniszteri indokolásból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a jogalkotó a kötelező gépjármű felelősségbiztosítással nem rendelkező üzembentartó megtérítési kötelezettségét a hatályos törvényben sem kívánta az előzőektől eltérően szabályozni, és a fedezetlenségi díjfizetési kötelezettség bevezetésének nem az a célja, hogy mentesítse a kötelező felelősségbiztosítási szerződéssel nem rendelkező üzembentartót a kártalanítási számla felé fennálló megtérítési kötelezettsége alól.

Alaptalan az I. rendű alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének az alperesek felperes javára egyetemleges marasztalását kimondó rendelkezését és annak indokolását támadó részében is.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett álláspontja értelmében a felperes az R. 1. számú mellékletének 9. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontja alapján követelhetette az üzembentartó engedélye nélkül vezető II. rendű alperestől a kifizetett kártérítési összeg megtérítését - figyelemmel az 1. számú melléklet 9. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra is -. A felperes szolgáltatási kötelezettségét megalapozó I. rendű alperesi magatartás a felelősségbiztosítási szerződés folyamatos díjfizetéssel hatályban való fenntartásának elmulasztása, míg a II. rendű alperesé a károkozás volt. Mindkét alperes magatartása összefüggött a felperes kártérítési kötelezettségével, mert ha az I. rendű alperes eleget tesz a kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződés díjfizetéssel hatályban való fenntartása iránti kötelezettségének, és ha a II. rendű alperes nem okozza a kárt, a felperes teljesítésére nem kerül sor. Mind a két alperes kötelezettsége a felperes által kifizetett kártérítési összeg megtérítésére terjed ki. A felperest ugyanakkor a megtérítés csak egy ízben illeti meg, ezért ha valamelyik alperes teljesít, ezzel a másik alperes kötelezettsége is megszűnik.

A Ptk. 337. §-ának (1) bekezdése szerint ha minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de bármelyikük teljesítése vagy a kötelezettség beszámítással való megszűnése a jogosulttal szemben a többiek kötelezettségét megszünteti, akkor egyetemleges kötelezettség keletkezik. A kötelezettek egyetemlegességének alapja nemcsak a közös károkozás lehet, hanem minden olyan eset, ha valamely szolgáltatással akár azonos, akár különböző jogcímenen, de úgy tartoznak többen, hogy bármelyikük teljesítésével a kötelelem valamennyiükkel szemben megszűnik. Az alperesek tehát a Ptk. 337. §-ának (1) bekezdése

alapján mint egyetemleges kötelezettek kötelesek a felperes szolgáltatásainak megtérítésére (ezt az álláspontot foglalta el a Legfelsőbb Bíróság a Legfelsőbb Bíróság határozatainak adatbázisában közzétett Pfv. VIII. 20.346/2001/4. számú ítéletében).

Miután az I. rendű alperes a másodfokú tárgyaláson az elsőfokú ítéletet összezszerűségében támadó fellebbezési kérelme indokaként utalást tett az elsőfokú bíróság részéről a bizonyítási szabályok megsértésére is, az ítéletábra ezzel összefüggésben szükségesnek tartja kiemelni a következőket:

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamely tényt valóban fogadjon el. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése pedig kimondja, hogy ennek esetleges sikertelenségét a perben a bizonyítás terhét viselő fél hátrányára kell figyelembe venni.

Az R. 10. §-ának (7) bekezdése egy olyan speciális törvényi tényállás, amely az abban foglalt következmény kiváltásához, azaz a károknak és költségeknek a felelősségbiztosítással nem rendelkező üzembentartóra való áthárításához annak igazolását kívánja meg, hogy a károsult kielégítette a felelősségbiztosítással nem rendelkező üzembentartó gépjárművével okozott károkkal okozati összefüggésben keletkezett igényeket. Ezért a perben az R. 10. §-ának (7) bekezdésében írt jogkövetkezmény alkalmazásához a Kártalanítási Számlától elegendő az említett okozati összefüggések, valamint ráfordítása és költségei tételenként részletezett összegének a bizonyítása. Az alperest terheli azonban a bizonyítás kötelezettsége, ha ezzel szemben azzal védekezik, hogy a Kártalanítási Számla kezelője alaptalan, a károsultat nyilvánvalóan meg nem illető igényeket egyenlített ki. A becsléssel, a körülmények mérlegelésével meghatározott kártérítési összegek, járadékok mértékét - ha azok nem voltak nyilvánvalóan túlzottak vagy alaptalanok - a megtérítésre köteles károkozó nem kifogásolhatja alappal (Fővárosi Ítéletábra 6. Pf. 21.506/2009/4).

A perbeli esetben a felperes a ráfordításait és költségeit okiratokkal igazolta - amit egyébként az I. rendű alperes sem vitatott -, az alperesek pedig az őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, a kifejtettek értelmében az I. rendű alperesnek alapos eljárásjogi kifogása sem lehet. Mindezekre tekintettel az ítéletábra nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű alperes fellebbezésében kért megváltoztatására.

Észlelte ugyanakkor az ítéletábra, hogy az elsőfokú ítélet - az akkor még illetékfeljegyzési jog kedvezményben részesült - I. rendű alperest, a II. rendű alperessel egyetemlegesen 839 000 Ft kereseti illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte annak ellenére, hogy az ítélet rendelkező részében az I. és II. rendű alperesek fizetési kötelezettségeként (az indoklás 9. oldalával összhangban nem állóan, de az elsőfokú bíróság részéről ki nem javítottan) meghatározott marasztalási összeg 13 882 346 Ft alapján az „Az illetékekről” szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti helyes összege 833 000 Ft lehetett volna.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - az alperesek egyetemleges kötelezését megalapozó indoklás fenti kiegészítésével - a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján azzal hagyta helyben, hogy az alperesek által az államnak megfizetendő kereseti illeték összegét - erre irányuló fellebbezés nélkül is - pontosította.

Az I. rendű alperes a fellebbezési eljárásban is peresztes lett, ezért a felperes javára a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a jogtanácsosi munkadíjból eredő másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítélet tábla a pertárgyérték és a kifejtett jogtanácsosi tevékenység alapján mérlegeléssel „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése szerint, de a (6) bekezdés alkalmazásával mérsékelt összegben állapította meg, figyelemmel a kifejtett jogtanácsosi tevékenységre és arra, hogy a felperes képviselőjének a másodfokú tárgyaláson való megjelenésével kapcsolatos költsége nem merült fel.

D e b r e c e n, 2011. február hó 17.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő